

AGRESE PROTI UKRAJINĚ

Otázky týkající posílení náležitého prověření pro hospodářské subjekty vyrábějící a/nebo obchodující se společnými vysoce prioritními položkami (CHP)

Dotčená ustanovení: článek 12gb Nařízení Rady 833/2014

Často kladené otázky (FAQ)

Veřejná informace

[poslední aktualizace dne 11. prosince 2024]

(https://finance.ec.europa.eu/document/download/6d765a17-b609-4282-9b99-9afef38bb545_en?filename=faqs-sanctions-russia-chp-due-diligence_en.pdf)

1. Jaký je účel tohoto opatření?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Účelem tohoto opatření je posílit náležité prověření hospodářských subjektů z EU, aby mohly reagovat na problém zpětného vývozu společných vysoce prioritních položek (CHP), jak jsou uvedeny v příloze XL nařízení (EU) č. 833/2014. Tyto položky se běžně vyskytují na bojišti na Ukrajině nebo jsou zásadní pro vývoj, výrobu nebo použití ruských vojenských systémů.

Kromě toho poskytne příslušným vnitrostátním orgánům nástroj k omezení obcházení sankcí EU prostřednictvím třetích zemí.

2. Na koho se toto ustanovení vztahuje?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Toto ustanovení se vztahuje na fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, které musí dodržovat sankce EU podle článku 13 nařízení (EU) č. 833/2014, které prodávají, dodávají, převádějí nebo vyvážejí společné vysoce prioritní položky (CHP).

Podle čl. 12gb odst. 2 se toto ustanovení nevztahuje na fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, které pouze prodávají, dodávají, převádějí nebo vyvážejí toto zboží v rámci Unie nebo do partnerských zemí uvedených v příloze VIII nařízení (EU) č. 833/2014.

Podle čl. 12gb odst. 3 se toto ustanovení vztahuje také na fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, které vlastní nebo kontrolují jakoukoli právnickou osobu, subjekt nebo orgán usazený mimo Unii, který prodává, dodává, převádí nebo vyváží běžné položky s vysokou prioritou, pokud není jinak vyloučeno z oblasti působnosti ustanovení podle čl. 12gb odst. 2 a 4.

3. Co jsou položky CHP a jaké zákazy se na ně vztahují?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Společně vysoce prioritní položky (CHP) jsou určité zakázané zboží dvojího užití a položky pokročilých technologií používané v ruských vojenských systémech nalezených na bojišti na Ukrajině nebo kritické pro vývoj, výrobu nebo použití těchto systémů. Tyto položky zahrnují elektronické součástky, jako jsou integrované obvody a vysokofrekvenční moduly transceiveru; zahrnují také položky nezbytné pro výrobu a testování elektronických součástek desek plošných spojů a výrobu vysoce přesných složitých kovových součástek získaných z bojiště. Tyto položky jsou uvedeny v příloze XL nařízení (EU) č. 833/2014.

Existuje několik zákazů a povinností, které se vztahují na obchodování s položkami CHP, jmenovitě

- zákaz prodávat, dodávat, převádět nebo vyvážet přímo či nepřímo do Ruska,
- povinnost smluvně zakázat jejich reexport ze třetích zemí do Ruska a reexport pro použití v Rusku a
- povinnost smluvně zakázat používání práv duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství v souvislosti s položkami CHP, které jsou určeny pro vývoz do Ruska nebo pro použití v Rusku.

4. Co doporučujete hospodářským subjektům v EU, pokud jde o provádění náležitého prověření zúčastněné strany a transakci?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Neexistuje jediný model pro provádění náležitého prověření (due diligence). Hospodářské subjekty z EU by měly přizpůsobit své úsilí, aby vyhověly zjištěným rizikům. Tento přístup k posouzení rizik a řízení rizik by měl vést hospodářské subjekty v EU k přijetí účinného, avšak přiměřeného přístupu.

Obecně platí, že při provádění náležité péče (například proto, že činnost hospodářských subjektů z EU představuje vystavení konkrétnímu riziku), mohou hospodářské subjekty z EU provádět specifické kontroly na různých úrovních:

Na úrovni zainteresovaných stran (identifikace a ověřování obchodních partnerů, zákazníků, jejich zástupců, jejich skutečných vlastníků a dalších možných zájmových osob):

- Existuje nějaký prokázaný obchodní záznam společnosti/obchodního partnera, se kterým má hospodářský subjekt z EU v úmyslu jednat, aby věděl, zda je společnost aktivní v podnikání (např. informace o roční činnosti v obchodním rejstříku)?
- Vyvíjí se ze strany zainteresované strany nějaké úsilí o zachování sankcí prostřednictvím vnitřních kontrolních systémů/zajištění dodržování sankcí? Provádí zúčastněná strana například náležitou péči?
- Kdo jsou hlavní zainteresovaní/relevantní zúčastněné strany pro podnikání hospodářských subjektů z EU?
- Jsou sankce EU zaměřeny na některé z přímých zúčastněných stran (zákazníci, distributoři, zástupci atd.) nebo nepřímých zúčastněných stran (koncový uživatel, zprostředkovatelé, banky atd.)? Jsou hospodářským subjektům z EU známy všechny zúčastněné strany zapojené do transakce?
- Pokud ano, prodělala zúčastněná strana změny ve své vlastnické struktuře při nebo po přijetí sankcí? Byla zřízena nebo zřízena po zavedení sankcí?
- Jsou tyto zúčastněné strany nějakým způsobem ovlivněny sankcemi prostřednictvím vlastnictví nebo kontroly ze strany hospodářského subjektu, na který se vztahují sankce EU?
- Kdo je konečným uživatelem položek? Lze potvrdit konečné použití a poskytnout certifikát koncového uživatele?

Na úrovni transakce a toků peněz, jakož i dopravy/logistiky a trasy zboží:

- Jaká je země tranzitu a země určení? Sousedí tato země s Ruskem nebo Běloruskem, má snadný transport/přístup (tj. pasové/přepravní kontroly) do Ruska nebo Běloruska, nebo je jinak známo, že zboží do těchto jurisdikcí reexportuje? Měl by vývoz do těchto zemí podléhat zvýšené ostráživosti/kontrolám konečného použití?
- Jsou používány složité/neobvyklé dopravní cesty?
- Změnila se hodnota zboží od zavedení sankcí? Změnil se způsob obchodování/transakcí, například smluvní podmínky?
- Jaké je obchodní zdůvodnění transakce? Zdá se transakce nebo zásilka v souladu s očekáváním (potenciálního) zákazníka z obchodního hlediska? Nebo se transakce nebo zásilka zdají z obchodního hlediska neopodstatněné (např. neočekávaný nárůst poptávky z destinací bez známého trhu pro konkrétní produkty)?
- Využívá transakce složité finanční schémata, která nejsou odůvodněna jejím účelem?
- Změnil se od zavedení sankcí způsob dopravy/zasílání?
- Jsou v dokumentaci neobvyklé nebo neobvyklé prvky, které se neshodují (například mezi finančními dokumenty a smlouvou)?
- Nějaké další varovné signály na základě vašich znalostí podnikatelského sektoru?

5. Jaké rizikové faktory naznačující, že jejich společné vysoce prioritní položky (CHP) by mohly být reexportovány do Ruska nebo pro použití v Rusku, by měli provozovatelé zvážit?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Existuje několik rizikových faktorů, které by hospodářské subjekty vyrábějící nebo obchodující se společnými vysoce prioritními položkami (CHP) měly zvážit, aby zabránily opětovnému vývozu zboží do Ruska. Tyto rizikové faktory závisí například na povaze zákazníků (koncový uživatel, distributor atd.), zemích nebo geografických oblastech, kde se zákazníci nacházejí (a zda je známo, že tyto lokality mají vysokou obchodní expozici Rusku), jakož i na produktech, službách, transakcích nebo doručovacích kanálech. Konkrétněji by hospodářské subjekty obchodující se společnými vysoce prioritními položkami (CHP) měly zvážit následující ukazatele, když vstupují do obchodního vztahu s obchodním partnerem:

- Nepřímé transakce (např. transakce využívající zprostředkovatele, fiktivní společnosti atd.), které nedávají žádný nebo mají malý ekonomický smysl;
- Noví zákazníci/transakce se společnostmi se sídlem v zemích známých jako „centra obcházení“ a zahrnující položky uvedené jako společné vysoce prioritní položky (CHP);
- Tranzit přes země nebo území známá jako „centra obcházení“ na základě veřejně dostupných informací. V závislosti na úloze a odpovědnosti provozovatele lze přijmout konkrétní opatření, například:
 - vývozce, který využívá externí přepravní společnost: kontroly typu použitého dopravního prostředku, tras, využití subdodavatelů atd.
 - přepravní společnost, která je odpovědná za přepravu nákladu: kontroly týkající se skutečného zboží, které má být přepravováno; shodu s dokumentací atd.
- Komplexní korporátní nebo trustové struktury zavedené v zemích přátelských Rusku nebo jejichž složitost není v souladu s obchodním profilem zákazníka. Použití trustových ujednání nebo složitých podnikových struktur zahrnujících off-shore společnosti;
- Obchodní partner byl nedávno založen nebo se sloučil se sankcionovaným subjektem nebo subjektem propojeným se sankcionovanými subjekty nebo fyzickými osobami;
- Obchodní partner sdílí adresu s několika různými společnostmi (tj. pravděpodobně se jedná o obchodní společnost);
- Nedávná změna vlastnictví podnikového holdingu s cílem snížit vlastnické podíly pod 50procentní hranici;

- Změna konečného skutečného vlastníka krátce před nebo po uložení sankcí;
- Přesuny majetku dříve spojeného se sankcionovanou osobou rodinnými příslušníky nebo jinak jejich jménem;
- Četné převody akcií ze sankcionovaných subjektů na subjekty bez sankcí zahrnující korporace založené stejnou fyzickou osobou nebo subjektem (často se sídlem na stejné fyzické adrese);
- Potenciální kontrola subjektu sankcionovanou fyzickou osobou, a to i přes zjevné přímé vlastnictví pod hranicí 50 procent (člen představenstva, skutečný vlastník, jednatel, další subjekty nebo osoby ve vlastnické struktuře spojené s určenou osobou); nebo
- Generální ředitel/manažer není nikdy k dispozici pro diskuse, tj. veškerá komunikace probíhá přes běžného zaměstnance nebo zástupce, který má zřejmě obecnou plnou moc (PoA).

6. Jaký je význam pojmu "vhodné kroky" v odst. 1 písm. a)?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

"Vhodnými kroky" se rozumí takové činnosti, procesy a postupy, které hospodářským subjektům umožňují shromažďovat a zpracovávat informace za účelem identifikace a posouzení příslušných rizikových faktorů zpětného vývozu společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska a přijetí opatření k řešení těchto rizik (viz otázka 7).

Měla by být prováděna pravidelně, s přihlédnutím například k informacím z veřejného prostoru o vývoji reexportu společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska nebo pro použití v Rusku. I když některé relevantní informace mohou být skryté nebo obtížně zjistitelné, měly by hospodářské subjekty v EU provádět strategické posouzení rizik, a to v návaznosti na tyto postupné kroky:

Identifikace hrozeb a zranitelných míst: Hospodářské subjekty z EU by měly být stále ve střehu, pokud jde o hlavní techniky, které ruské subjekty používají k získávání společných vysoce prioritních položek (CHP) původem z EU/G7, a také pokud jde o nově se objevující vzorce pro tento účel. Měly by rovněž zmapovat typy výrobků, transakcí a hospodářských činností v rámci své nabídky služeb, u nichž hrozí riziko, že budou zapojeny do zpětného vývozu společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska nebo pro použití v Rusku.

Analýza rizik: Hospodářské subjekty by měly posoudit povahu rizik, kterým jsou jejich odvětví, produkty a hospodářské činnosti vystaveny, a pochopit, jak se tato rizika mohou projevit. Za tímto účelem mohou využívat ukazatele rizik, typologie a jakékoli další relevantní informace, které jsou veřejně dostupné nebo jsou součástí jejich odborných znalostí.

Pravidelná aktualizace: Rostoucí složitost způsobů, jimiž jsou společné vysoce prioritní položky (CHP) zpětně vyváženy do Ruska, vyžaduje, aby bylo mapování hrozeb a zranitelných míst aktualizováno vždy, když je to nutné, například při změně sankcí nebo přijetí nových sankcí, a v každém případě pravidelně. To vyžaduje, aby měl hospodářský subjekt zavedeny uspokojivé postupy pro sledování a aktualizaci potřebných informací (například právních předpisů týkajících se sankcí, technik obcházení, obchodních toků obcházení). Zásadní význam má rovněž školení zaměstnanců v těchto otázkách. Kromě toho se doporučuje, aby se vrcholové vedení společnosti osobně zapojilo a bylo pravidelně informováno týmem pro dodržování předpisů o zjištěných rizicích a přijatých opatřeních (hodnocení a řízení rizik).

7. Jaké vhodné zásady, kontroly a postupy by měly hospodářské subjekty EU zavést, aby splnily požadavky odst. 1 písm. b)?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Po identifikaci a posouzení příslušných rizikových faktorů podle odst. 1 písm. a) by měly hospodářské subjekty EU přijmout opatření ke zmírnění těchto rizik. Tato opatření by měla být prováděna pravidelně a hospodářské subjekty z EU by měly postupovat podle těchto postupných kroků:

Návrh zmírňujících opatření: Jak lze rizikům předcházet? Jaká opatření je třeba zavést, aby se tato rizika zmírnila? Které jsou příslušné vnitrostátní orgány, které mohou poskytnout pokyny?

Příklady zmírňujících opatření: certifikát koncového uživatele, reference od důvěryhodných partnerů (nebo úřadů), vyžádání dokumentace od obchodních partnerů, smluvní doložky zabraňující obcházení.

Provádění zmírňujících opatření: Pro zmírnění rizika zpětného vývozu společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska nebo pro použití v Rusku mohou hospodářské subjekty z EU, které ve svém podnikání identifikují oblasti s vyšším rizikem, podle potřeby proaktivně začlenit výsledky analýzy rizik a navrhnout opatření pro zmírnění rizik do svých interních postupů a praktik řízení rizik a zavedly kontrolní mechanismy k testování účinného fungování těchto postupů.

8. **Jaký je rozdíl mezi postupy hloubkové kontroly, které jsou rozpracovány v tomto dokumentu, a "Pokyny Evropské komise pro hospodářské subjekty EU: Provádění zesílené hloubkové kontroly za účelem ochrany před obcházením sankcí vůči Rusku" zveřejněným v roce 2023?**
(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Cílem pokynů zveřejněných v roce 2023 je poskytnout obecný přehled hlavních bodů, které by měly hospodářské subjekty v EU zohlednit při provádění hloubkové kontroly/náležitosti prověření (due diligence), a podpořit jejich úsilí o dodržování předpisů. Jsou určeny všem hospodářským subjektům v EU a zaměřují se na boj proti obcházení předpisů.

Článek 12gb mezitím stanovil právní povinnost hospodářských subjektů, kteří obchodují se společnými vysoce prioritními položkami (CHP), zavést odpovídající postupy náležitého prověřování (due diligence).

Informace v tomto dokumentu s nejčastějšími dotazy jsou z velké části založeny na pokynech zveřejněných v roce 2023. V tomto případě se však zaměřuje na zpětný vývoz společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska a na opatření, která mají hospodářské subjekty obchodující s těmito položkami přijmout v rámci svého náležitého prověřování (due diligence).

Viz [Pokyny Evropské komise pro hospodářské subjekty z EU: Zavedení zvýšené hloubkové kontroly/náležité prověřování na ochranu před obcházením sankcí vůči Rusku](#).

9. **Jaký je význam slov "přiměřeně jejich povaze a velikosti" v odst. 1 písm. a) a b)? Které faktory hrají roli a jaká je odpovídající úroveň úsilí, které by měly hospodářské subjekty různé povahy a velikosti vynaložit?**
(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Neexistuje žádný univerzální model hloubkové kontroly/náležitého prověřování (due diligence). Typ prováděné hloubkové kontroly/náležitého prověřování může záviset na odvětví podnikání a souvisejícím riziku, kterému je vystavena, a podle toho může být kalibrována. Je na každém hospodářském subjektu, aby vypracoval, zavedl a pravidelně aktualizoval program dodržování sankcí EU s ohledem na svůj individuální obchodní model, zeměpisné a odvětvové oblasti činnosti a související hodnocení rizik.

Hloubka a složitost opatření, která se očekávají od každého hospodářského subjektu EU, závisí na jeho (i) povaze a (ii) velikosti.

Povaha hospodářského subjektu odráží různé prvky, jako je jeho status fyzické nebo právnické osoby, odvětví trhu, rizikový profil a obrat. Velikost hospodářského subjektu odráží různé prvky, jako je počet zaměstnanců nebo zdroje pro dodržování předpisů, které si společnost může dovolit s ohledem na své finanční možnosti. Tyto prvky by měly být brány v úvahu společně.

Je na každém příslušném vnitrostátním orgánu, aby poskytl konkrétní pokyny ohledně úrovně povinností provozovatelů spadajících do jeho pravomoci a doporučil možná opatření.

10. Jaké další zásady, kontroly a postupy uvedené v odst. 1 písm. b) mají hospodářské subjekty, kteří obchodují se společnými vysoce prioritními položkami (CHP), zavést kromě stávajících požadavků podle právních předpisů o boji proti praní peněz (AML) a o společenské odpovědnosti podniků (CSR)?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Zásady, kontroly a postupy uvedené v odst. 1 písm. b) by měly zahrnovat vypracování vnitřních zásad, kontrol a postupů, včetně modelových postupů řízení rizik, hloubkové kontroly/náležitého prověření (due diligence) klienta ("poznej svého klienta" - KYC), sledování a monitorování životního cyklu produktu, podávání zpráv od týmu pro dodržování předpisů vedení a podávání zpráv od obchodních partnerů, vedení záznamů, vnitřní kontroly, řízení dodržování předpisů a v některých případech, je-li to vhodné s ohledem na velikost a povahu podniku, jmenování pracovníka pro dodržování předpisů na úrovni vedení a prověřování zaměstnanců. Hospodářské subjekty v EU by měly zajistit, aby jejich zaměstnanci byli pravidelně školeni.

11. Kdy se rizika vývozu považují za "účinně zmírněná/zvládnutá"?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Rizika lze považovat za zmírněná/zvládnutá, pokud hloubková kontrola/náležité prověření (due diligence) provedená hospodářskými subjekty z EU nevedla ke zjištění žádných varujících příznaků nebo pokud byla zavedena zmírňující opatření k řešení varujících příznaků.

Přijetím přístupu k posuzování a řízení rizik při zpětném vývozu společných vysoce prioritních položek (CHP) do Ruska mají hospodářské subjekty z EU zajistit, aby opatření přijatá k zabránění nebo zmírnění obcházení odpovídala zjištěným rizikům. Provádění hodnocení a řízení rizik by mělo hospodářským subjektům EU rovněž umožnit soustředit své úsilí na nejcitlivější případy, a tím co nejefektivněji rozdělit své zdroje.

Viz také [Oznámení hospodářským subjektům ze dne 1. dubna 2022](#).

12. Jak mohou příslušné vnitrostátní orgány toto ustanovení prosazovat?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Příslušné vnitrostátní orgány mohou provádět běžné kontroly, aby ověřily, zda hospodářské subjekty z EU toto ustanovení provádějí.

Pokud se zjistí, že se společná vysoce prioritní položka (CHP) vyvezená z EU do třetí země dostala do Ruska, mohou příslušné orgány považovat neprovedení náležitého prověření ze strany vývozce z EU za porušení sankčního práva EU. Jakákoli podezřelá činnost v oblasti obchodu se společnými vysoce prioritními

položkami (CHP) by měla být v souladu s právními požadavky nahlášena příslušnému vnitrostátnímu orgánu, jako jsou finanční zpravodajské jednotky, celní a pohraniční orgány nebo příslušný orgán dohledu, pokud existuje, v souladu s čl. 6b odst. 1 nařízení (EU) č. 833/2014.

13. Kdy se použije odstavec 2? Vztahuje se na tyto společnosti povinnost hloubkové kontroly/náležitého prověření (due diligence)?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Má se za to, že fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, které prodávají, dodávají, přepravují nebo vyvážejí společné vysoce prioritní položky (CHP) **pouze** v rámci Unie nebo do partnerských zemí uvedených v příloze VIII nařízení (EU) č. 833/2014, představují relativně nízké riziko obcházení. Proto jsou z oblasti působnosti článku 12gb vyloučeny.

14. Co se očekává od hospodářských subjektů EU, pokud jde o povinnosti podle odstavce 3?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

V odstavci 3 se uvádí, že **každá** fyzická osoba nebo subjekt, který musí dodržovat sankce EU podle článku 13 nařízení (EU) č. 833/2014, **musí zajistit**, aby jakákoli právnická osoba mimo EU, subjekt nebo orgán, který vlastní nebo ovládají a který prodává, dodává, převádí nebo vyvážejí společné vysoce prioritní položky (CHP), plní požadavky uvedené v odst. 1 písm. a) a b).

To je třeba chápat ve spojení s článkem 8a nařízení (EU) č. 833/2014, který vyžaduje, aby hospodářské subjekty z EU vynaložily veškeré úsilí k zajištění toho, aby se právnické osoby, subjekty nebo orgány ze zemí mimo EU, které vlastní nebo ovládají, nepodílely na činnostech, které narušují sankce podle tohoto nařízení.

Toto ustanovení je třeba chápat tak, že zahrnuje pouze opatření, která jsou pro hospodářský subjekt Unie proveditelná s ohledem na jeho povahu, velikost a příslušné skutkové okolnosti, zejména míru účinné kontroly nad právnickou osobou, subjektem nebo orgánem usazeným mimo Unii. Tyto okolnosti zahrnují v souladu s odstavcem 4 situaci, kdy hospodářský subjekt z Unie z důvodů, které sám nezpůsobil, jako jsou právní předpisy třetí země, nemůže vykonávat kontrolu nad právnickou osobou, subjektem nebo orgánem, které vlastní.

15. Jaká je souvislost mezi tímto ustanovením a článkem 12g, tedy ustanovením o zákazu zpětného vývozu do Ruska?

(Poslední aktualizace: 11. prosince 2024)

Zatímco článek 12g stanoví povinnost smluvně zakázat zpětný vývoz do Ruska a zpětný vývoz citlivého zboží a technologií, společných vysoce prioritních položek (CHP) nebo střelných zbraní a střeliva pro použití v Rusku, článek 12gb se zaměřuje pouze na společné vysoce prioritní položky (CHP) a stanoví povinnost náležitého prověření pro hospodářské subjekty zapojené do obchodu s těmito položkami.

Provádění článku 12gb nenahrazuje požadavky článku 12g.